

СЕКЦІЯ 6
СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ КОМПЛЕКСНОГО ВІДНОВЛЕННЯ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА РОЗВИТКУ ЇХ ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ

Grynychuk N.M.

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Regional Policy of the Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service, Ukraine

Prokopchuk M.M.

Taras Shevchenko National University of Kyiv, student of the Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service, Ukraine

МІСЦЕВА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА І
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ
LOCAL ECONOMIC POLICY AND COMPETITIVENESS

Вплив місцевої влади на місцеве господарство в більшості країн обмежений, і можливості безпосередньої підтримки економіки і місцевих підприємств не дуже великі. Це пояснюється захистом принципів вільної конкуренції, цілями запобігання корупції і свавілля місцевих чиновників. Закон, як правило, не дозволяє різко варіювати податкові ставки. У Німеччині, наприклад, заборонено звільняти підприємства, частково або повністю, від податку на виробництво. Тому сприяння економіці повинне обмежуватися певними послугами. Завдання місцевої влади - зробити ці послуги настільки корисними, щоб підприємства захотіли розміститися на їх території і загальна економічна активність підвищувалася.

Сприяння розвитку економіки займає все більш важливе місце в діяльності місцевої влади всіх країн. Влада усвідомлює постійну необхідність поліпшення економічної структури, оскільки динамічна економіка висуває все нові вимоги до структури господарства тієї або іншої території. Основна увага при цьому приділяється поліпшенню інфраструктури і якості життя.

На першому плані стоїть завдання надання добре освоєних виробничих площ і сприяння підприємствам в справі максимально швидкого отримання необхідних дозволів на будівництво. Зрозуміло, величезне значення має і загальний стан інфраструктури, її переваги відносно інших громад. Враховуються і місцеві чинники якості життя, наприклад, широкий вибір шкіл, можливостей для відпочинку, культурного і спортивного життя, дозвілля тощо.

У центрі уваги місцевої економічної політики знаходяться такі завдання, як сприяння зайнятості, збереження наявних робочих місць. При цьому важливо враховувати як вимоги виробництва, так і можливості населення. Тому зусилля слід направляти одночасно за двома напрямками - на навчання працівників і на залучення підприємств галузей з відповідною структурою

потреб в трудових ресурсах. Різноманіття ж крупних, середніх і малих підприємств є якнайкращим гарантом створення і збереження збалансованої економічної структури в місті чи регіоні [1].

При виборі напрямів розвитку і відповідних заходів місцевої економічної політики в Україні необхідна адекватна оцінка місця розташування громади та перспектив повоєнного розвитку, врахування логістичних зв'язків (залізничних, автомобільних, водних і повітряних), інвентаризація можливостей інфраструктури, якості земельних ділянок після розмінування, систем водопостачання і каналізації, енергопостачання і багатьох інших чинників, зокрема, і перспектив розвитку країни в цілому і пріоритетів регіону, де розташована громада.

При цьому слід враховувати, що населені пункти, громади, як і підприємства, змагаються, конкурують між собою. Відмінність лише в тому, що перші пропонують середовище виробництва, а не товари для населення або основні засоби виробництва. Успішність місцевої економічної політики у кінцевому підсумку означає успіх в цій конкурентній боротьбі.

Поняття конкурентоспроможності здавна є ключовим для місцевої економічної політики. Конкурентоспроможність - той з основних чинників, що знаходяться під впливом місцевої влади також і вирішальним чином впливає на тривалість відновлення і майбутнього підйому економіки. І конкурентоспроможність розуміється тут двояко: і як здатність окремого підприємства успішно існувати на своєму ринку, і як здатність бізнес-клімату, що створюється владою міста (регіону) підтримувати і прискорювати зростання конкурентноздатних підприємств. Але звичайно частина чинників конкурентоспроможності знаходиться поза впливом місцевої влади - перш за все це безпека на території, загальний стан національної і світової економіки.

Націленість місцевої економічної політики на зростання конкурентоспроможності вимагає чіткого уявлення про те, яка ж вона - конкурентноздатна місцева економіка. Основні її риси, що були визнані у науковій літературі: високий життєвий стандарт, заснований на високій продуктивності праці; зростання зайнятості на основі відкриття нових ринків, створення нових продуктів і компаній; гнучкість і диверсифікованість, висока якість життя – зараз складно досяжні в Україні. Як і неекономічні елементи якості життя, що важливі для конкурентоспроможності, оскільки роблять місто (населений пункт) привабливішим для кваліфікованих працівників і менеджерів, що приймають рішення про розміщення виробництва. Водночас необхідно боротися за економічну конкурентоспроможність, визначати пріоритети, масштабувати бізнес (мова про релокований бізнес, який все ж таки повернеться на своє попереднє місце розташування, а його філіали мають залишитися в громадах прихистку), зберігати і повертати працівників, залучати їх на створені робочі місця, застосовувати нові інструменти (індустріальні парки, публічно-приватне партнерство, цифровізацію) що у кінцевому підсумку допоможе сформувати позаекономічні елементи якості життя. Місцева економічна політика повинна враховувати ці аспекти та їх взаємовпливи.

Список використаних джерел:

1. Балдич Н. Гринчук Н. Ходько Н. Чорній Л. Глібішук Я. Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування. МЕР: сучасні концепції, моделі, та ресурси. Практичний посібник, частина 1. 2020. 102 с. URL: <http://pleddg.org.ua/ua/praktichniy-posibnik-misceviy-ekono/>

Nadia Konoshuk,
student of the Department of Regional Policy
Institute of Public Administration and Civil Service of the Taras Shevchenko
National University of Kyiv

ВИКЛИКИ ЩОДО ДОТРИМАННЯ ПРОЗОРОСТІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ CHALLENGES IN MAINTAINING THE TRANSPARENCY OF LOCAL BUDGETS UNDER THE CONDITIONS OF MARITAL STATE

Підзвітність громадськості є однією з основ демократичного устрою. Експерти наголошують, що: «Особливо важливими в умовах воєнного стану під час планування і виконання місцевих бюджетів є принципи:

- цільового використання бюджетних коштів відповідно до визначених першочергових потреб громади;
- ефективності та результативності, що дасть можливість раціонального витрачання коштів для забезпечення життєдіяльності громад;
- публічності та прозорості, адже відкритість цілей витрачання бюджетних коштів дає можливість сформувати довіру і позитивні очікування в суспільстві» [1].

Прикінцеві та перехідні положення Бюджетного Кодексу України (ч.1 п.22), визначають, що в умовах воєнного стану не застосовуються вимоги частини 5 статті 28 Бюджетного кодексу [2]. Відповідно, під час дії воєнного стану головні розпорядники коштів місцевих бюджетів можуть:

не оприлюднювати паспорти бюджетних програм на поточний бюджетний період (включаючи зміни до них),

не оприлюднювати звіти про виконання паспортів бюджетних програм за звітний бюджетний період,

не проводити публічне представлення інформації про виконання місцевих програм до 15 березня та щодо представлення інформації про виконання бюджету за рік до 20 березня,

не оприлюднювати результати оцінки ефективності бюджетних програм за звітний бюджетний період.

Проте слід зазначити, що ці обмеження – можуть – стосуються лише оприлюднення документів, по суті обов'язок щодо їх складання та подання звітності не відмінено.

Вважаємо, що органи місцевого самоврядування (за виключенням окупованих територій чи тих, які в зоні бойових дій) не повинні зменшувати рівень прозорості, і, особливо, що стосується бюджетних питань, які